

Den hållbara staden

KONCEPT OCH MOBILISERING

SMART BUILT
ENVIRONMENT

Den hållbara staden

slutrapport

Magnus Fransson

Med stöd från

VINNOVA
Sveriges innovationsmyndighet

 Energimyndigheten

FORMAS

**Strategiska
innovations-
program**

Förord

Smart Built Environment är ett strategiskt innovationsprogram för hur samhällsbyggnadssektorn kan bidra till Sveriges resa mot att bli ett globalt föregångsland som realiserar de nya möjligheter som digitaliseringen för med sig. Smart Built Environment är ett av 17 strategiska innovationsprogram som har fått stöd inom ramen för Strategiska innovationsområden, en gemensam satsning mellan Vinnova, Energimyndigheten och Formas. Syftet med satsningen är att skapa förutsättningar för Sveriges internationella konkurrenskraft och bidra till hållbara lösningar på globala samhällsutmaningar.

Samhällsbyggnadssektorn är Sveriges enskilt största sektor som påverkar hela vår byggda miljö, men den är fragmenterad med många aktörer och processer. Att förändra samhällsbyggandet med digitaliseringen som drivkraft kräver därför samverkan mellan många olika aktörer. Smart Built Environment tar ett samlat grepp över de möjligheter som digitaliseringen innebär och blir en katalysator för spridningen av nya möjligheter och affärsmodeller.

Programmets mål är att till 2030 uppnå:

- 40 % minskad miljöpåverkan i ett livscykelperspektiv för nybyggnad och renovering
- 33 % minskning av total tid från planering till färdigställande för nybyggnad och renovering
- 33 % minskning av de totala byggkostnaderna
- flera nya värdekedjor och affärsmodeller baserade på livscykelperspektiv, plattformar samt nya konstellationer av aktörer

I programmet samverkar programparter från näringsliv, kommuner, myndigheter, bransch- och intresseorganisationer, institut och akademi. Tillsammans nyttiggör vi den kunskap som tas fram i programmet.

Den hållbara staden – koncept och mobilisering är ett av projekten som har genomförts i programmet. Det har letts av Spoglo Network AB och har genomförts i samverkan med Platsbyggarna i Norden AB.

Projektet är ett första steg i ett långsiktigt arbete som syftar till uppförandet av en hållbar stad, i Sverige, enligt ett koncept med namnet Hubville. Tanken med Hubville är att ta hållbarhetsambitionen i staden till sin spets, där spetsen avgörs av tillgänglig teknologi och lösningar. Hållbarheten adresseras för de tre dimensionerna, ekologiskt, ekonomiskt och socialt. Projektets målsättning var att ta fram nödvändiga underlag såsom projekt- och affärsplan, utökat genomförarteam och en bruttolista på intressanta platser/kommuner i Sverige för det faktiska genomförandet.

Stockholm, 29 oktober 2019

Sammanfattning

Projektet har under projekttiden fokuserat på att identifiera och välja en lämplig kommun i Sverige där en hållbar stad, enligt hubvillekonceptet, skulle kunna uppföras. I ansökan för detta projekt angavs att ta fram en bruttolista på 10 lämpliga kommuner, men projektet valde tidigt att inkludera hela urvalsprocessen.

Projektet valde ut 23 kommuner i Sverige som intressanta platser utifrån ett antal kriterier. Alla 23 kommuner låg utanför storstadsområdena Stockholm, Göteborg och Malmö, i södra/mellersta delen av Sverige, dvs Värmland, Småland, Västra Götaland, Blekinge och Bergslagen. Efter de inledande stegen i urvalsprocessen gjordes en fördjupad undersökning på tre kommuner i Värmland, Småland och Västra Götaland. Det slutliga valet föll på Vetlanda.

På årets Almedalen 3 juli offentliggjordes planerna gemensamt med representanter från Vetlanda Kommun.

Projektet har också arbetat med att ta fram underlag för nästa steg och stärka genomförarteamet. Viktiga underlag för nästa steg är projektplan för Vetlandaprojektet, affärsplan samt en bolagsbildning, Improved Society Nordics AB, med nyckelpersoner i bolaget och ett stärkt nätverk av bla rådgivare. En avtalsstruktur för relationen med Vetlanda kommun har också tagits fram.

Summary

The project has focused on identifying and choosing a suitable municipality in Sweden for implementation of a sustainable city, according to the hubville concept. In the initial application the scope was to develop a gross list of 10 municipalities, but the project chose early in the process to include the complete selection process, identifying one municipality.

The project selected 23 municipalities in Sweden, from a selected number of criterias, as interesting places. All 23 municipalities could be found in the southern/mid region far outside the vicinity of the three major cities in Sweden, Stockholm, Göteborg and Malmö, ie Värmland, Småland, Västra Götaland, Blekinge and Bergslagen. After the initial selection steps a more thorough investigation was conducted on three municipalities in Värmland, Småland and Västra Götaland. The final selection fell on Vetlanda.

At this years Almedalen, 3rd July the joint plans was announced together with representatives from the municipality of Vetlanda.

The project has also developed necessary plans, project plan for Vetlanda project, business plan and a strengthened execution team. A separate company has been formed, Improved Society Nordics AB, manned with key persons and a strengthened network of advisors and supporters. A deal structure for the long term relation with Vetland has also been developed.

Innehållsförteckning

1 GENOMFÖRANDE	7
1.1 URVALSKRITERIER	7
1.2 KORTLISTA	7
1.3 SLUTLIGT VAL	7
1.4 ALMEDALEN OCH NÄSTA STEG	8
2 RESULTAT	9
3 POTENTIAL	9
4 NÄSTA STEG	9
5 BILAGOR	10
6 EV. REFERENSER	10

1 Genomförande

Nedan beskrivs urvalsprocessen i mer detalj.

1.1 Urvalskriterier

De 23 kommunerna valdes utifrån ett antal grundläggande parametrar som:

1. Storlek, mellan 10,000 och 50,000 invånare, dvs tillräckligt stor för att kunna hantera ett projekt av denna magnitud, men inte så stor att en av de bärande ideerna med hubvillekonceptet skulle gå förlorad. Att med hjälp av en attraktiv hållbar stadsbildning kunna vitalisera mindre landsbygdskommuner, och i någon mån bryta gällande urbaniseringstrend.
2. Placering, utanför den omedelbara närheten till de tre storstadsområdena, och nedanför Dalälven. Där ligger Sveriges befolkningsmässiga centrum samt en närhet till en intressant marknad i norra Europa.
3. Kommunikation. Tillgång till en fungerande och använd järnväg för transport av gods och människor.
4. Tillräckligt stor yta, med en stor andel skog för att inte störa livsmedelsförsörjning och jordbrukets arealer.

Till de 23 kommunerna sändes ett brev adresserat till KSO där projektet beskrevs och vad som efterfrågades. Kommunerna fick kort svarstid. I några fall gjordes kontrollringning för att säkerställa att utskicket nått fram.

Kommunerna anmodades att skicka in svar på de frågor som utskicket specificerat.

Områden som skulle beskrivas var kultur, näringsliv, marktillgång och vision/ambition.

1.2 Kortlista

Utifrån de skriftliga svaren och uppföljande samtal så genomfördes tre kommunbesök i Värmland, Småland och Västra Götaland. Dessa varade från lunch till lunch över två dagar där träff med både politik och tjänstemannasidan genomfördes.

1.3 Slutligt val

Slutligt val föll på Vetlanda.

Vetlanda bedömdes ha en stark politisk backning med en bred koalition i ledningen för kommunen.

Vetlanda har ett mycket starkt läge i södra Sverige med en fördelaktig placering i en verkstads- och industristark region. Extra intressant med kopplingen till träindustri inom både bygg och inredning. Bla återfinns Sveriges största småhustillverkare Obos i Vetlanda kommun.

1.4 Almedalen och nästa steg

Efter den gemensamma annonseringen på Almedalen 3 juli så har fokus legat på att utveckla en avtalsmässig grund för samarbetet.

Länk till lanseringen i Almedalen:

<https://youtu.be/QWWTqCXq7mo>

Vetlandas plan är att inleda en detaljplaneprocess för det område som utpekats för Hubville där hubvillekonceptet ligger till grund för detaljplanen. Planen för kommunen är att klubba detaljplan första kvartal 2022.

2 Resultat

Projektet har presterat följande resultat

- Samarbete med en kommun
- Färdigställt en projektplan
- Färdigställt en affärsplan
- Tagit fram ett avtalsförslag för samarbetet med Vetlanda kommun
- Bildat ett bolag för genomförandet
 - Improved Society Nordics AB

3 Potential

Potentialen för en kommun som Vetlanda med hubvillekonceptet handlar om att kunna attrahera talang och invånare för att kunna behålla och utveckla sitt näringsliv och fortsätta klara av att leverera välfärd. 260 kommuner i Sverige brottas med denna fråga idag. Grundarna bakom Hubville, och Vetlanda kommun, är övertygade om att ett hållbart stadskoncept som är attraktivt och som inte medför att framtidens talanger förtvinar som sociala och professionella varelser inte nödvändigtvis måste ligga i närheten av Stockholm. Vi tror tom att det är mer resurseffektivt att utveckla Sverige utanför storstadsregionerna.

Hubville handlar också om att kunna ta hållbarhet i våra framtida städer till sin spets, utan att bli utopisk. I det ligger en potential för de företag och verksamheter som vill utvecklas till framtidens bolag.

Slutligen är robusthet centralt. Givet att världen redan står inför förändringar så måste framtidens städer ta höjd för off-grid och viss nivå av resiliens när det gäller vatten, energi och mat. Hubville vill inkorporera landsbygden i stadens resiliens. Det är inte stadsodling och solceller på taket, enbart, som bygger resiliens, det är en samverkan med omgivningen som bygger resiliens.

Med detta tror vi att dagens polariserade samtal stad – land kan försvinna och ersättas av samarbete. Fördelning till landsbygd ersätts av investering i landsbygd.

4 Nästa steg

Tecknande av samarbetsavtal och klubbade av detaljplaneprocess (Q1 2020).

5 Bilagor

- Medfinansiering
- Ekonomisk slutrapport

6 Ev. Referenser

SMART BUILT
ENVIRONMENT

Eventuell logotext

"Dubbelklicka för att infoga logga"

Med stöd från

VINNOVA
Sveriges innovationsmyndighet

 Energimyndigheten

FORMAS

**Strategiska
innovations-
program**